

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1924 február 6.

36. szám

Majelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Kiadóhivatal: Kladóhivatal 8-38. Szerk-sztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: K. I. u. Aleksandra u. 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralje Aleksandra u. 1 (Leibsch-nak)

Hazug kegyelet

A német jobboldali lapok csak úgy üvöltöttek a nemzeti felháborodás pathetikus rikácsolásával az egyik német iskolamester ellen, aki, mikor elfogyott az iskolában a kréta, a császárok gipsz szobrait darabokra törtette, hogy legyen mivel írniok a német gyerekeknek. Brutális megsértése ez a nemzeti kegyeletnek, becstelen erőszak a történelmi tradíciókon, durva inzultus a germán geniusz ellen, aminek minden történelmi emlék, az összeomló nagyság minden muzeális kincse, öröklő és örökfájó bizonyága. Nemrég még az osztrák polgári lapok tájékoztak a felháborodástól, amikor kiderült, hogy az osztrák kormány két vagon zsírért hősök csontjait adott el.

A háboruban nem voltak ilyen finyások a felháborodók. Amikor híre járt, hogy az ele ett hősök csontjait eladják a spodium gyárnak s e célból épenugy gyűjtik össze a tömegsirok ismeretlen katonáinak csontjait, mint a levágott ökrök bőrét s a kilótt patronákat, hol maradtak a felháborodások, a meggyalázott emberi méltóság védői, hol maradtak a hangos tiltakozások az elrabolt élet után a halál megrablása ellen. Jól tudjuk, ez a hír is csak annyira igaz, mint amennyire őszinte most a felháborodás, de egyformán jellemző marad per saecula saeculorum, hogy mit vettek a háborus gazdálkodás nevében tudomásul s mi ellen tiltakoznak most a megbecstelenített nemzeti érzés nevében. Az hősi munka volt, a mikor a német férfiak millióit vériszapos sáncárokba parancsolta ki a tudatlanság és gonoszság monumentalitása. Az is hősiesség volt, amivel ellopták az asszonyok szájából a kenyeret s a gyermekek bölcsője mellől a férjet, hősiesség volt odatartani hetvenmillió német vállat, mert valakinek kevés volt már a császári hermelin s felhők biborába akarta takarni két suta vállát, hősiesség volt a végzet kihívása, a lehetetlen vállalása, a gyilkos öngyilkosság, a francia városok feladása, Belgium lehengerelése, békes városoknak léghajókról való bombázása, semleges hajók elsüllyesztése, az összeomlásnak, szegénységnek, éhségforradalmaknak s ártatlan milliók szenvedésének becstelen és gonosz földözése — ez mind hősiesség volt, ezt mind a nemzeti nagyság páthosza aranyozza be s ezek fölé a germán geniusz áldóan terjeszti ki kezét. De ha egy német iskolamester, aki most nem a franciákkal, de az étellel vívott háborút akarja megnyerni, össze-törö azoknak hazug szobrai, akik

a rombolás és nyomoruság politikájának voltak képviselői s ősz-szetőri azért, hogy az élet tudományát tudja tanítani, akkor lázadva tiltakoznak és felháborodva rikoltják a perlat-ot.

Az egész hivatalos történelemtanítás ugyanazt cselekszi, mint amit ez a kiátkozott német iskolamester, csak — sokkal haszontalanabb cél szolgálatában. Az egész hivatalos történelemtanítás a hősök csontjait már ki — ereklyéknek, a hősök életét vagdossa szét — példának, a hősök cselekedeteit festi föl mindennap az iskolai táblára — mintaképül. Az egész hivatalos történelemtanítás csak arra jó, hogy a hősök uralmát kiterjessze a mai élők fölé is. Eszköze: a tradíció, a hazug nemzeti kegyelet, mely nem az igazi nagyokat foglalja az emlékezés aranykeretébe, nem azokat, akik valóban jöttek voltak az emberiségnek, akik jobba, szebbé, vidámabbá, hosszabbá, könnyebben elviselhetőbbé tették az életet, nem Pasteur-okat,

Semmelweiszeket, Stephensonokat és Leonardo de Vinciket, hanem a Kinizsiket, Hindenburgokat és a többi gondolkodó és cselekvő guillotínokat. A tradíció — mondotta Chesterton — a halottak választójoga. Ez a kegyelet, mely most felháborodik, az a nemzeti érzés, mely az elhalt gonoszok késő tiszteletét akarja parancsolni a megnyomorítottakra, az élőknek és halottaknak szembenállásában a halottak pártjára áll. S olyan hangos rikoltozással, olyan tomboló gyűlölettel, hogy senki ne vegye észre az igazi kegyeletsértést: a halottakat uralmi érdekeik megvédésére szölitják táborba. Védjék meg a halottak a kiváltságok azokat az előnyeiket, amit az élők az élet jogán veszélyeztetnek. Legyen igazuk a halottaknak, akik halálraítelt érdekeket védenek. Álljanak a márványt és dicsőséget hazudó gipszszobrok s ne tördeljék szét a halott császárok emlékeit krétává, amivel az egyszerűeket írják föl a táblára s a mulandóságot a szívekbe.

Kijelentette, hogy ebben az ügyben már interpellációt jegyeztek be és így nem tudja, helyes lesz-e ha most ismeretlen a vasútvásárlást. Az ellenzék kórusban kiáltja: Azonnal adjon felvilágosítást!

Kojics Ha a parlament úgy kívánja, kész vagyok rögtön válaszolni. A kormány a kötött konvenciót a vasútvásárlásról legkésőbb egy hónapon belül a parlament elé terjeszti.

Setyerov demokrata: Gyerünk a bíróság elé!

Kojics: Nincs igaza abban Kumanudi képviselő urnak, hogy a kormány túllépte a törvényes felhatalmazást. Ez az állítás azért nem áll meg, mert a kormány nem is kért felhatalmazást. (Zaj.) Elismérem ünnepélyesen, hogy hiba volt, hogy a parlamentet ez ügyben nem kérdezték meg, de az utólagos jóvagyásban bízunk.

Kumanudi: Pártiktatúra!

Kojics: A vasút megvásárlása a radikális párt aktívái közé tartozik. Nem hiszem, hogy a görög kormány nem hagyja jóvá az egyezményt. (Gúnyos nevetés az ellenzéken.) Ha azonban ez mégis megtörténne, a kormány kénytelen lesz természetesen a vonalat Görögországnak átengedni.

A miniszter kijelentése nagy felháborodást keltett az ellenzéken. Az izgalom fokozódott, amikor Kojics végül kijelentette, hogy a kormány semmit sem fizetett a társaságnak.

Kumanudi: Csak bonokat adott. Ez maguknak nem pénz?

Laztes Voja: Így gazdálkodnak az ország pénzeivel.

A lárna lecsillapultával Kumanudi röviden reflektált Kojics miniszter beszédére, majd az elnök az ülést félkettőkor bezárta.

A költségvetés vitáját szerdán folytatják.

Minisztertanács Pasics lakásán

Pasics Nikola miniszterelnök betegsége miatt a keddi nap folyamán sem hagyta el lakását. A kormány tagjai egyes fontosabb ügyek megbeszélésére délután a miniszterelnök lakásán összegyűltek és ott rögtönzött minisztertanácsot tartottak.

Átszövegezték a Markovic-ügyben a vádindítványt

Az ellenzéki pártok vezetői kedden délután értekezletet tartottak, amelyen azzal a vádindítványtervezettel foglalkoztak, amit az ellenzék Markovic Lázár volt igazságügyminiszter ellen készült benyújtani. A legutóbb előterjesztett szöveget a demokrata képviselők egyrésze ugyanis nem volt hajlandó aláírni és ezért különböző módosításokban állapodtak meg.

A demokraták heves támadása a kormány ellen

Izgalmas parlamenti ülés — Kumanudi a költségvetésről

Beogradból jelentik: A parlament keddi ülésén, melyet délelőtt 10 órakor nyitott meg az elnök, folytatták a költségvetés vitáját.

Az első szónok: Behmen murzulmán volt, aki kifejtette, hogy az ország rossz pénzügyi helyzetért a kormányt terheli a felelősség, amely rapszódikus, tervszerűtlen pénzügyi politikájával az országot gazdaságilag lezüllesztette.

Az utána felszólaló Kumanudi hosszú beszédében szakszerűen bírálta a költségvetést. Bármit mond is a pénzügyminiszter — mondotta — nem hiszek a költségvetés egyensúlyának realitásában. A pénzügyminiszter szeretné a parlamentet meggyőzni, hogy az államháztartást pénzügyileg konszolidálta és szeretné elhárítani, hogy az ország helyzete — gazdaságilag — kifogástalan. Az ellenzéken senkit sem talál azonban, aki elhinné, hogy pénzügyileg rózsás állapotok között élünk és hogy a deflációs politikával nagy eredményeket tudott a kormány elérni. Az eredményeket ismerjük: itt van például a Dél-vasút megvásárlása és a keleti vasút...

Az egyik ellenzéki képviselő Kumanudi beszédének ennél a részénél indítványt nyújtott be, hogy zárt ülésen tárgyalják a vasútvásárlások ügyét. Kojics minisz-

ter kérte, hogy a parlament az indítványt szavazza meg, mire az ellenzék azt visszavonta. Az ülést vezető B. asics alelnök ennek ellenére szavazásra tette fel az indítványt, amiből nagy kavardás támadt.

Vihar egy vasútvonal megvásárlása miatt

A félreértés elintézése után Kumanudi folytatta beszédét. A Szaloniki-gyevgyelia vasútvonalat — mondotta — a kormány husz millió frankért vette meg. Az a társaság, amely a vasútvonalat bírja, pörben áll a görög kormánygal, amely jelenleg a vasútvonalait igazgatja. A kormány az üzletet a parlament megkérdezése és felhatalmazása nélkül kötötte, még pedig oly módon, hogy jelenleg kétséges, hogy az SHS. királyság megkapja-e e vasútvonalat. A szerződésben tudniillik a társaság kikötötte, hogy nem vállal felelősséget azért, ha a görög kormány nem egyezik bele szerződésbe. Tudomása szerint a husz millió frank vételárát a kormány már ki is fizette a társaságnak, anélkül hogy a megvásárolt vasútvonal sorsa eldőlt volna.

Az ellenzéken erre nagy lárna keletkezett.

A kormány hibát követett el...

Kojics közlekedésügyi miniszter azonnal válaszolt Kumanudinak.

Hivatalos áhír

nagyszabásu magyarországi amnesztiáról

Peidl Gyula megérkezett Londonba

A Magyar Távirati Iroda londoni jelentés alapján hírül adta, hogy Peidl Gyula szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő megérkezett ez angol fővárosba. Peidl utazásával kapcsolatban jelentette a Magyar Távirati Iroda azt is, hogy a magyar kormányzó politikai bűncselekményekkel vádolt 93 egyénnek — köztük 22 emigránsnak — megkegyelmezett.

A budapesti lapokból megállapítható, hogy a kormányzóknak a külföldre letáviratozott közleményben említett kegyelmi ténykedése nem újkeletű. A hivatalos távirati iroda ebben a hirben csupán rekapitulálta, hogy a közelmúltban történt egyéni amnesztiákban hány kommunista vádlott részesült. A részletes összefoglalásból kiderül, hogy 38 kommunista bűncselekmények miatt elítélt foglyot helyeztek szabadlábra, 33 olyan baranyai munkásnak kegyelmezett meg, akik ellen államellenes bűncselekmény címén eljárás folyt és végül megszüntették az eljárást 22 olyan kommunista emigráns ellen, aki időközben hazatért Magyarországra.

Ezeknek a múltban történt megkegyelmezéseknek összefoglalását Peidl és Garami londoni utazása tette — ellenzéki képviselők véleménye szerint — aktuálissá, a mennyiben így akarnak hangulatot kelteni külföldön a magyar kormány mellett. Farkas István szociáldemokrata képviselő kijelentette, hogy ez a hangulatkeltés nem fog sikerülni, mert Peidl és Garami joggal mutathatnak rá Londonban arra, hogy a nagy

garra hirdetett új amnesztiát nem történt meg és sem a politikai vonatkozású cikkek miatt elítélt polgári újságírók, sem az emigráció polgári és mérsékelt szociáldemokrata politikusai, sem a bűncselekmény hiánya miatt csupán internálásra ítélt egyén nem ka-

pott amnesztiát. Az összefoglalás csak arra a néhány emberre vonatkozik, akiknek a Héjjasoknak adott amnesztiával egyidejűleg azért kegyelmeztek meg, hogy ne csupa jobboldali büntetett részesüljön közkegyelemben, hanem néhány kommunista is.

Ellentétek a kormány és a subotocai radikálisok közt

A kormány a bunyevácokkal való megegyezésért Pártértekezlet Kojics miniszter részvételével

Kojics kereskedelemügyi miniszter subotocai tartózkodása alatt tanácskozást folytatott a subotocai radikális pártszervezettel is. Erről a tanácskozásról ezideig nem szivárgott ki semmi hír. A »Bácsmegyei Napló« munkatársának beavatott forrásból származó értesülése szerint a subotocai radikálisok felhasználták az alkalmat, hogy ezen a tanácskozáson több függő kérdést tisztázzanak.

A tárgyaláson elsősorban a subotocai közigazgatási válság szerepelt. A subotocai radikálisok beszámoltak a kormány jelenlevő tagjának azokról a nehézségekről, amelyekkel a főispáni és polgármesteri állás betöltése jár, Kojics kereskedelemügyi miniszter pedig közölte a párttal, hogy a belügyminisztérium és általában a kormány a legnagyobb csodálkozással látja, hogy a számbajelölt jelöltek közül senki sem akarja vállalni a subotocai közigazgatás vezetését és érdeklődött aziránt is, hogy vannak-e ennek lokális okai. A megbeszélés e tekintetben — információk szerint — nem járt sok eredménnyel, mert a tanácskozáson kiderült, hogy a subotocai radikális párt az esetben, ha az az egy-két jelölt, akikről eddig szó volt, nem vállalja a közigazgatás vezetését, nem tud a maga soraiból a feltételeknek megfelelő jelöltet ajánlani a kormánynak.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban ismét felvetődött az értekezleten az a megoldási mód is, hogy a bunyevác-sokácpárt egy exponensével töltsék be a subotocai főispáni állást. Etekintetben azonban — mint a tanácskozáson kiderült — ellentétek vannak a kormány és a subotocai radikális párt között. A kormánynak ugyanis az az álláspontja, hogy meg kell egyezni a bunyevác-sokácpárttal, hogy ezáltal is ellensúlyozhassa a kormány az ellenzéki blokk próbálkozásait. Ennek a célnak az érdekében a kormány nagyon szívélyesen látja a subotocai főispáni székben a bunyevác-sokácpárt egyik exponensét. A subotocai radikális pártszervezet ezzel ellentétben nem akar beleegyezni bunyevác főispán kinevezésébe, mert lehetetlennek tartja azoknak a feltételeknek a teljesítését, amelyekhez a bunyevácok ragaszkodnak.

Igy a bunyevácokkal szemben követendő magatartás tekintetében még mindig ellentétek állnak fenn a kormány és a subotocai radikálisok között. Ezek az ellentétek Janjics miniszternek subotocai látogatása alkalmával nyilvánultak meg és most a közigazgatási válság megoldására vonatkozó tárgyalások folyamán újból kiültek. Ezek az ellentétek és általában a válság megoldásának a nehézségei késleltetik Pletikoszics András dr. főispánnak topolai köz-

jegyzővé való kinevezését, ami az igazságügyminisztériumban már rég el van intézve, azonban a kinevezést csak akkor akarják publikálni, ha már létrejött a megállapodás a válság megoldásának a módjára nézve.

Ezeket a kérdéseket kívül szó volt még az értekezleten több aktuális politikai kérdésről, így a tartományi választások előkészítéséről. Szóba került az a kívánság is, hogy a radikális pártnak keresni kellene a közeledést a Magyar Párttal. Az informatív jellegű megbeszélésen azonban érdemleges döntésre nem került a sor.

Rendezik

a román-magyar adósságokat
Egymilliárd békekoronát kap vissza Románia

Bukarestből jelentik: A magyar-román tárgyalásokról a »Dimineata« úgy értesül, hogy a jelenlegi megbeszélések során eddig a román állampolgároknak Magyarországon lévő vagyonáról és követényeiről volt szó, amelyeket a trianoni békeszerződés szerint tulajdonosainak vissza kell kapniok. A magyar bizottság elismerte ennek az álláspontnak törvényességét és a vonatkozó megállapodást alá is irták. Ezek a Romániának visszaadandó értékek egymilliárd békebeli magyar koronát tesznek ki.

Az erdélyi igazságügyi intézmények, kulturális szervek, községek és kórházak vagyonának visszaadásáról is tárgyalnak és megbeszélés tárgya az állampolgárságra optálás ügye is, ami még szintén függő kérdés.

Minden remény megvan ahhoz, hogy a magyar-román tárgyalások eredményre vezetnek és a megállapodásokat még februárban alá is írják.

Virtus

Irtá: Ily János

A kapu előtt az öreg akác már hullatta pöttömnyi sárga leveleit. A bágyadtan aranyló őszi napsugár odatűzött a korhad, vén padra, amelyik vasárnap délután a gazdáját várta. Az asszony, meg egy cseléd kitámogatta a beteg embert a ház elé. Egy mély, nehéz lélegzetre megállott. Hosszút, szomorut szíppantott a jószagu levegőből, azután tovább támogattatta magát a padhoz. Fájdalmas nyögéssel leereszkedett, a botját belegyömöszölte a friss, nedves földbe, amelyen még megérezte a délelőtti eső fülledt, párás szaga.

— Mulik már a nyár! — buggyant ki nehéz sóhajjal a száján a szó.

— Mulik, bizony! — felelt vissza az asszony és a tekintete egy röpke villanásra elsimult az ember arcán. Hogy megöregedett, hogy összetört ez a szépszáj férfi, aki valamikor büszke, dörömbölő, szilaj egészségével egy egész falu legényét kiverete volna a kocsmából. A virtus, az az átkozott, nyugtalanító, asszonynak tetszeni akaró virtus, az ölte meg ebben az emberben az életet.

Ott ültek szomoruan, szótlánul a padon. Így ültek itt minden vasárnap délután. A litániára sietők elköszöngettek előttük egy csöndes dicsértesséket. Nézték a sok fűrgén aprózó, egészséges embert. Nézték a szívükbe zárt halk keserűséggel. Sohasem fog már fölötük kisütni a boldogság napja. Sohasem... Már két éve beteg az ember. Az az átkozott virtus, az borította rájuk ezt a kietlen sötét éjszakát, amelyikből már nincs több hajnalodás.

Az utolsó harangcsendítésnél kihalt

az ucca. Odabenn a templomban fölzengett az Isten dicső ének. A tömjén nehéz illata kiröppent a beteghez. Mohón tapadt rá a szíppantása. A szemébe könnyek futottak. Még a templomni se tud elismenni. Roncs lett, nyomórék, asszonykezek támogatására szolgáló vén ember. Ő, az egykori hetyke legény. Hej, ha akkor, abban a pillanatban, mikor vérbeborult szemmel fogadkozott a legényeknek éppen itt a házuk előtt, a bedült öreg kútnál, hogy ő bizony fölemeli akár egy kézzel is azt a kútra dült nagy követ, ha akkor csak egy pillanatra is belecsöppent volna egy szikrányi józanság a fejébe, hogy: Ne tedd... ne tedd, megjáró!... De nem látott akkor ő semmit, csak azt, hogy itt áll egy csomó málé legény, aki mind az ő feleségét nézi éhes, kitágult szemmel, ezeknek meg kellett mutatni, hogy ki a legény a csárdában, ki érdemelte meg a szép Majoros Zsófiát, ő-e, vagy ez a sok titkon epekedő, kacintgató!... Végez ő ezekkel hamar! Megálljatok csak! Egyszerre csak kiröppent hatalmas, nyugtalan melléből a kiáltás: — No fiúk! Nézzük már meg, mi van ebben az elátkozott kútnak? Boszorkány van-e benne, vagy csak csöndes moha, amelyik senkinek se árt!

— Igen ám, ha föl lehetne emelni azt a fene nagy követ a tetejéről!

— Hászé! lemelem én, ha csak az kell!

Elképedt hallgatás volt erre a válasz. Ő még egy pillantással odafutott az asszonya arcára. Annak a tekintete megrémült szótlanságában is biztató, simogató volt. Soha ilyen szépnek nem látta a feleségét. A bekecsét lehajította. Egy szempillantás alatt ott termott a kőnél. Fogcsikorgató ordítással vetelte rá magát a szörnyű sulyra. Már éppen vissza akarta fordítani, amikor hirtelen

meghökken villámlás cikázott el az arcán, egy mély, nehéz sóhajjal a melléhez kapott és ott terült el a földön.

Igy történt minden. És most itt ül a ház előtt összetört, beteg. A csöndes, litániás őszi vasárnap délután vigasztalón simogatja a szívét. Vagy talán nem is vigasztalja, csak ő reménykedik még valami eljövendő, megbocsátó nagy csodában.

Már jönnek is ki a templomból. A legények, lányok ott állnak meg éppen a háza előtt. Mindig ott tereferélik ki magukat, annál a bedült kútnál. Ráülnek a nagy köre, amelyik egyszer az ő kezéből hullott vissza ernyedten, bosszuállón.

Most is itt beszélgetnek. Csupa pirosarcu, nevető lány. És... no hát igen, csupa derék, erős legény. Ott van köztük Gomba Jóska is. De az nem beszél egy lánnyal se. Az csak egy asszonyt néz, titkon, epekedőn. Éppen az ő feleségét. A szép Majoros Zsófit. Kelett volna már neki akkor, amikor ő vitte táncba, meg utána nemsokára pap elé is. De külön legény volt ő akkor Gomba Jósának! Akkor! De most?... A szívére keserű fájdalom tepert rá fojtogatón. Most!...

A legény megáll az asszony előtt. Az emberrel fog kezét, de a szeme azért az asszonyra süt izzón, parázslón. Látja ő ezt a néma, éhes játékot. A feje szomoruan lecsügged a mellére. A botjával messzire dobja a friss, puha sarat. Néhány sárga akáclevelet elkerget a lába alól. Haragszik most erre a hízog, hozzásimuló öszre.

Gomba Jóska elvogyul a többi legény közé. Most már ő is ott hancuráz, nevetgél a játékosokkal. Az egyik emelgetni kezdi a kut követ. A többi vihogva kacarász.

Ugyan má, eredj te incifincij!

Gomba Jóska ott áll némán, összeharapott szájjal a kut mellett. A tekintete találkozik az asszonyéval. Annak a szemében riadt, égő könnyörgés. Soha még ilyen szép, bársonyos tűző könnyörgést asszonyszemben nem látott Gomba Jóska. A szíven hirtelen átvillanlik a virtus vad ördöge! Nem, nem tud már józanul megállni az előtt az asszony pillantás előtt. Melegen, könnyörgően néz rá, tehát szereti őt, Gomba Jóska... a szép Majoros Zsófi!...

Odaugrik a kőhöz. A beteg ember föltápaszkodik a padról. A szeme kitágulva, éhesen tapad erre a nagy nekifogadkozásra. Gomba Jóska! Éppen ő! Aki Zsófinak tetszik!... Hiszen, ha megtenné! Nyomorékká válna ő is, azonnyomban! Nyomorék, erőltetett férfironccsa, mint ő!... Többé nem féltene tőle az asszonyt! Nem kellene! Éppen olyan botra támaszkodó, asszonnyal támogatott ember lenne, mint ő!... Hát csak előre, hadd emelje föl a bolond azt a követ!...

A templom tornyában megszólal a lélekharang. Mintha az Isten szólna le hozzájuk annak a halottnak szóló utolsó bucsuval. Az ember mellére ráhökken a jószág, a megbocsátás. Ijedten hördül föl belőle a szó:

— Te!... Ostoba!... Hozzá ne nyulj ahhoz a kőhöz, mert... menten széttöröm a koponyádat... te... te... A szava sirásba csuklik. Hőrgő zohogás rizza a mellét.

— Te... te szép, egészséges, boldog legény!

Gomba Jóska elereszti a követ. A feje lekókad a mellére. Nem mer az asszony szemébe nézni többé. Csöndesen, szótlánul elindul a bágyadt őszi napsütésben. Hallja, ahogy maga mögött elfult, nyögő reszketéssel a beteg új leereszkedik a padra.

Csendes, komoly vita folyik. Arról van szó, hogy újból felállít-sák-e a bolgár Nemzeti Bankot vagy sem?

A szónok, Cankov, csak névrokóna a miniszterelnöknek, egyébként szocialista képviselő. Nagy figyelemmel kísérik beszédét, de némán és hangtalanul. Nincs egy közbeszólás sem, senki nem zavarja.

A szocialista képviselő a Nemzeti Bank felállításának szükségességét hangoztatja s beszéde végén meg tapsolják. Meghajolva köszöni az ovációt, aztán a helyére megy, mint a jó tanuló, aki kitűnően mondta fela leckét. Vasov professzor, elnök, fejbőlintással adja tudtára megelégedését.

Theodorov pénzügyminiszter két mondatban megköszöni a beszédet.

A következő szónok dr. Karadzov Sztambulijcsky-párti kispapja. Ő volt a régi Nemzeti Bank kormányzója.

Beszéde elején kimentem a teremből, hogy megnézzem a parlament berendezését. A folyosóról, ahol a kabátok lógnak, négy ajtó nyílik az ülésteremmel ellenkező oldalon. Egy irodai, egy a nemzetgyűlés elnökéé, egy a miniszterelnöké. A negyedik a kilenc többi miniszter közös tanácskozó szobájába vezet.

A folyosó jobbra kanyarodik s az ülésterem mögött oszlopos csarnokká bővül. Ez a büffé s egyszerűs mint dohányzó, könyvtár, olvasó és fogadóterem. A falon kép-galéria, a mindenkor elnökök képmásai. Van nek közöttük szép, szakállas pátriárkák, pápaszemes tanárukrak és nemzeti viseletben levő polgárok.

A nemzetgyűlés elnöke, dr. Todor Koulev egyetemi tanár a következőkben informál a bolgár parlament-ről:

— Az ellenzék nagyon kevés nehézségeket okoz a kormányzópártnak, összesen alig van negyven szavazatuk kétszáz ellen. Reméljük, hogy Cankov-nak sikerül a mostani nyugalmat állandósítani.

— A kormányzópárt neve: *Demokratikus egység pártja*. Tulajdonképpen három régi és egy új pártból alakult. A három régi a demokráta-párt, a radikálistpárt és a néppárt. A negyedik, új: a nemzeti egység pártja. *Szoros koalícióban vagyunk a szocialistákkal*, akikkel a legteljesebb egyetértésben dolgozunk.

— Alig pár hete vagyunk együtt s már több nevezetes és fontos törvényjavaslat került a szobranie elé. *Elsősorban tető alá hoztuk a rend-törvényt, az állami rend védelmére szóló javaslatot*. Ugyanakkor azonban a legszélesebb keretű *amnesztia-törvényt szavaztuk meg, ugy a Sztambulijcsky, mint a kommunista forradalom bűnösének*.

Eddig tartott a nyilatkozat, mely után újra visszamentem az ülésterembe. Még mindig dr. Karadzov beszélt, a szélsőséges ellenzéki, Sztambulijcsky-párti képviselő. Természetesen a kormány javaslatát ellen. Igaz, hogy nem sokáig beszélt. Az elnök Vasov egyszerre csak összeráncolta sűrű szemöldökét és *rászólt, hogy elég volt!* Erélyesen, ellenkezést nem tűrő hangon. Hiába is volt minden. Hasztalanul ágáltak a Sztambulijcsky-pártiak, indulatosan felkiabáltak az elnöknek és verték a padot, Vasov nem tágitott.

Doktor Karadzov végül is vállalt vont, lekicsinylően legyintett a kezével, mérgezően összehalkolta az írsait és megindult a padok felé.

Nem tudta jól a leckét. A szigorú tanár ur visszaküldte a helyére.

L. S.

A barátsági szerződés és az olaszországi szláv kisebbségek

A Bácsmegeyi Napló számára írta dr. Besednjak Engelbert

II.

Az olaszországi szláv kisebbségeknek a cikk első részében vázolt helyzete elképzelhetetlen nehézségeket okoz a kisebbségek felelős politikai vezetőinek. A barátsági szerződés által teremtett helyzetből az olaszországi szláv lakosság számára alig van kivezető út. Hogyan lehet ilyen körülmények között a kisebbségek érdekeit eredményesen megvédeni? Milyen alapon helyezkedhet most a nemzeti kisebbségek helyes és reális politikája? Vajon nem lesz-e a lába alatt a talaj teljesen bizonytalan és ingadozó?

Egy nagy tanulságot hozott a kisebbségeknek az olasz-juhoszláv egyezmény és pedig azt, hogy a szlovén és horvát lakosság nemzeti kulturájának megtartásáért folyó harcban kizárólag csak a saját erejére támaszkodhatik. A kisebbségek vezetői ezt már régóta látják, ezután a csalódás után azonban a tömegek is ráeszmélnék erre. Minthogy a horvátok és szlovének Olaszország-

ban csakis saját erejükre vannak utalva, politikájuk egyetlen lehetséges alapja csak az lehet, hogy az olasz állam keretén belül teremtsék meg fejlődésük feltételeit. Ez az a logikus következtetés, amelyet a politikusan gondolkodó emberre az utolsó napok eseményei szinte természetesen rákényszerítenek. Mi más politika volna még lehetséges, amikor a szláv kisebbségek jóléte, amint látjuk, kizárólag a római kormány akaratától függ?

A hideg és számító ész a nemzeti kisebbségeket erre az utra kényszeríti, ha politikailag érettek. Minden érzést és szentimentalizmust el kell vetni és a reális viszonyok alapjára kell helyezkedni. Politikai öngyilkosság volna, ha tanácstalanul átengednék magukat a hangulatok befolyásának. Ehelyett inkább arra az örökérvényű politikai alaptételre kell gondolniok, hogy a nyert tapasztalatokból le kell vonni a helyes tanulságot és a politikai életet ezekre a tanulságokra kell alapítani.

Szrnaós verekedők

a noviszadi törvényszék előtt

Azzal védekeznek, hogy a vezetőség parancsát teljesítették. Huszonöt bot az engedetlen tagoknak

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken kedden tárgyalták a bácsgradistei (Bácsföldvár) Szrnao tizenegy tagjának bűnügyét, akik mult év október 21-én Bácska Gradistén, Csakra Csedomir községi jegyzőt este, amikor lakására hazament, megtámadták és súlyosan bántalmazták.

A tárgyaláson igen érdekes vallo mások hangzottak el arról a mód-szerről, ahogyan az Orjunával rivális egyesület helyi vezetőségei a tagokat atrocitások elkövetésére kényszerítették. A felelőtlen elem fogalmáról valóságos szemléltető oktatást nyújtottak a vádlottak, amikor kijelentették, hogy ők nem felelősek cselekedeteikért, hanem azok, akik nekik a parancsokat különbeni uesti fenyegetés terhe alatt kiadták.

A főtárgyalást Medakovič Dusán tanácselnök vezette, a büntető tanács tagjai Farkas Ferenc és Petrovics Ljubó törvényszéki bírák. A közzéadott Lemaics Jován dr. állam-ügyész képviselte. A főtárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánult és a tárgyalási terem zsúfolva volt hallgatósággal.

A vádlottak közül Petrovics Gyura és Ruszki Gavra mint közvetlen tettesek ellen az a vád, hogy Csakra Csedomir községi jegyzőt az ucán megtámadták, amikor hazafelé ment. Popovics Milánt és Csevic Jócót azzal vádolja az ügyész, hogy a két vádlottat felbujtották arra, hogy a jegyzőt támadják meg, továbbá azzal, hogy Dokics Lukát és Vukadič Vladát felbujtották, hogy Bernhard Ferenc tanítót október 14-én verjék meg. Az ötöd és hatodrendű vádlottak azzal vannak vádolva, hogy a felbujtás folytán Bernhard tanítót megtámadták és fején több súlyos sérülést okoztak. Mint vádlottak szerepelnek még Jovics Jóca, Tomovics Irnyak, Tomovics Nyeboša, Vaszics Brankó és Petrovics Jása, akik a vádirat szerint Petrovics Gyura elsőrendű vádlottal együtt mult év augusztus 20-án Bács-Gradistén Maximovics Borivoj csurogi kereskedőt — azért, mert az Orjuna tagja volt — véresre verték.

A tizenegy vádlott védői: Szekulics Milán dr., Cseremov Dragomir dr., Hadzsi Koszta dr., Lázics Iván

dr. és Tabakovics György dr. ügyvédek.

Medakovics elnök délelőtt 9 óra-kor nyitotta meg a tárgyalást. A formáságok elintézése után Petrovics Gyura elsőrendű vádlott kihallgatására került a sor.

Eskü a botbüntetés elviseelésére

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Igen, de csak annyiban, hogy amit tettem, a Szrnao vezetőségnek utasítására követtem el és mindenért arra háritom a felelősséget.

Elmondja ezután a vádlott, hogy a Szrnao alakuló gyűlésén, 1923. év június havában Cseremov György dr. azt mondotta, hogy Nagy-Szerbiáért fognak harcolni s aki nem szegődik a Szrnao zászlaja alá, azt ki fogják kergetni, aki pedig ellenkezik, azt el fogják verni. A Szrnao tagjai azt a parancsot kapták a vezetőségtől, hogy minden utasítást vakon kell követniök, mert ellenkező esetben 25 botütést kapnak. A megalakulás után egy vasárnap reggel a Szrnaosok piros ingben, menetbe sorakozva felvonultak a görög keleti templomba és a lelkes jelenlétében esküt tettek, hogy mindenkor hűven szolgálják a Szrnao eszméit és ha megszegik a szabályokat, akkor elviseik a 25 botütést, mint megérdemelt büntetést.

Ijabb Cseremov parancsai

Elmondja, hogy ő a szűkebbkörű »akció bizottság«-nak volt tagja, ahol a tagoknak az volt a kötelességük: minden parancsot végrehajtani s hallgatni.

Egy ízben azt a parancsot kapták, hogy egy bácsföldvári lakos Budapestről hazaérkezett, fiát verjék meg. Ezt a parancsot nem teljesítették. Később őrijárta küldték őket azzal a meghagyással, hogy az orjundok jelvényeit le kell tépni s aki közüllük ellenkezik, azt meg kell verni. Ezt a parancsot hiven teljesítették. Augusztus 23 ikán azt a parancsot kapta, hogy a Tapavicza-vendéglőben időző Maximovics csurogi kereskedőt, a csurogi Oriuna elnökét verjék meg. Maximovics azonban elbujt s csak reggel az álló-

máson találták meg s ott el is verték.

A trónörökös keresztelésekor Popovics és Csóvics neki és Ruszki Gavran-nak azt a parancsot adták, hogy verjék meg Csakra Csedomir bácska-gradistei községi jegyzőt, aki meg akarta akadályozni a nacionalisták felvonulását. Mikor vonakodtak ezt teljesíteni, Csóvics azt mondta:

— Mi vagyunk itt az urak, itt mi parancsolunk, a mi felelősségünkre meg kell tenni, amit elrendelünk.

Erre hazament, fejszét vett magához, Ruszki pedig bottal indult a jegyző keresésére. Mikor a vendéglőből hazatérő jegyzőt meglátták, ő fejszével fejbe vágta.

Ruszki Gavran vádlott ugyanilyen értelemben vall. Kijelenti, hogy bűnösnek érzi magát, de neki az ijabb Cseremov többször mondta, hogy aki a Szrnao-val ellenkezik, azt el kell verni.

»Gyávák vagytok!«

Popovics Milán gradistei mészáros kijelenti, hogy nem bujtatott fel senkit arra, hogy valakit megverjen, sőt Popovics Györgynek megmondta, hogy a jegyzőt nem szabad bántani, mert ő haragban van vele, s ha megverik, őt fogják okolni.

A szembesítésnél, amelynél ugy Ruszki, mint Popovics megmaradnak vallomásuk mellett, izgalmas jelenetek játszódtak le. Popovics azt mondja, hogy a vádlottak összebeszéltek, azért vallanak ellene. Ruszki szemébe mondja Csóvicsnak és Popovicsnak:

— Gyávák vagytok, most mindent letagadtok.

Rókics Lukács vádlott azt vallja, hogy Popovics Milán felbujtására verték meg Bernhard tanítót. Ő vonakodott a parancsot teljesíteni, erre Popovics Milán azt mondta:

— Ti az odbor felelősségére dolgoztok. Nem lehet semmi bajotok.

Popovics tagadja, hogy ő ezt mondta volna, Rókics a szembesítésnél fentartja vallomását.

Kijelenti, hogy több ízben hangsúlyozta az egyesületben is, hogy senkit sem szabad bántani.

Dokics közbeszóli: Csak akit az Odbor kijelölt!

»Nem szerb, hanem orjunas!«

Ezután Vukodin Vladó vádlottat hallgatja ki a bíróság. Bűnösnek érzi magát. Jovics Jóca vádlott szintén bűnösnek érzi magát és azt vallja, hogy őket Popovics biztatta fel Maximovics megverésére.

— Azonkívül — vallotta Jovics — dr. Cseremov is mondta, hogy akik a vörösingesekkel ellenkeznek, azokat meg kell verni.

Elnök: Miért verte meg Maximovicsot?

Vádlott: Mert nem szerb, hanem orjunista.

Tomovics Ignác vádlott nem érzi magát bűnösnek. Vallomásában előadta, hogy ő akkor nem is volt az állomáson, csak azután ment oda, a mikor Maximovicsot megverték.

Tomovics Nebojsza bűnösnek érzi magát és elmondja a verekedés körülményeit.

Rankó Vászta vádlott azzal védekezik, hogy akit megverték, az orjunista volt.

A tanúk

A vádlottak kihallgatása után, a bíróság megkezdi a tanúk kihallgatását. Elsősorban Csakra Csedomir jegyzőt hallgatta ki. Csakra elmondta megverésének történetét és kijelentette, hogy Petrovicsot felismerte támadói között.

Utána Maximovicsot hallgatták ki, aki szintén elmondta, hogyan verték meg, ugyszintén Bernhard Ferenc tanítót is, aki előadta, hogy sérülései husz napig gyógyultak be.

Végül több jelentéktelen tanuvallomás után az elnök a tárgyalást berekesztette és folytatását szerdán délelőtre tűzte ki.

Mindennemű férfi- és női- nap át-
alakítás és vasalás a legújabb
divat szerint készül

SILD KALAPIPAR

Subotica, Csáke-piac. 9284

Megakarta mérgezni feleségét egy suboticei vasutas

Siha Jován suboticei vasutas hét-főn éjjel ittas állapotban ment haza VIII. kör, Sabácska-uca 3. szám alatti lakására. Amikor felesége le akarta fektetni, az ittas ember dühöngeni kezdett, tört-zuzott, úgy, hogy az asszonyt életveszélyes helyzetből a szomszédok mentették ki. Értesítették a rendőrséget, amely a dühöngő Sihát őrizetbe vette.

Siha ügyében a rendőrség tovább folytatja a nyomozást, mert tudomására jutott, hogy a vasutas feleségét meg akarta mérgezni. Megmozgása alkalmával egy üveg erős mérget találtak, aminek felhasználására vonatkozólag nem tudott magyarázatot adni. A nyomozás folyamán kihallgatták Szele Mihály suboticei vasutast is, aki azt vallotta, hogy Siha még régebben kijelentette előtte, hogy feleségét meg fogja mérgezni. A rendőrség a nyomozást folytatja.

HIREK

•••

— Pál herceg és Olga hercegnő Zagrebbe. Zagreből jelentik: Pál herceg és Olga nagyhercegnő Zagrebbe érkeztek állandó tartózkodásra. Az ünnepélyes fogadtatás után, amelyben a hatóságok a hercegi párt részesítették, a báni palotába hajtottak, ahol lakni is fognak.

— Az új görög miniszterelnök. Athénből jelentik: Venizelosz lemondása folytán a kormány vezetését Gasandari vette át.

— Nem irták alá az orosz-olasz szerződést. Rómából jelentik: Az olasz-orosz szerződés aláírása elmaradt, mert a szovjetkormány megbízottja kijelentette, hogy még bevárja Csicserin utasítását. A lapok a szerződés aláírásának elmaradásáért élesen támadják Oroszországot.

— Jankovics Velizár sajtópöre. Beogradból jelentik: Dr. Jkovic köztársasági párti hírlapíró sajtópörében, akit Jankovics Velizár volt közlekedésügyi miniszter rágalmaszért jelentett föl, három napos tárgyalás után most ítélkezett a beogradi bíróság. A hírlapírónak azt az állítását, hogy Jankovics minisztersége tartama alatt meggazdagodott, nem minősítette rágalmasznak a bíróság, ellenben bűnösnek mondta ki Jkovicot rágalmaszásban, mert azt írta, hogy Jankovics a topcsideri állami birtokról ingyen tejet küldetett a pártjához tartozó képviselőknek. Ezért az állításáért egy havi fogházra ítélték a hírlapírót.

— Redukálták az államvizsgát nem tett tanítók fizetését. Azok a tanítók, akik még nem tették le az államvizsgát, vagy első kísérletezésükkel kudarcot vallottak, február elsején, amikor a fizetésüket kézhez kapták, kínos meglepetéssel vették észre, hogy lefokozták őket. Minden olyan tanító, akinek még nincs államvizsgálója, a rendesnél 500 dinárral kevesebb havi fizetést kapott. Tekintettel arra, hogy a tanítóknak amúgy is igen szűkös a fizetésük, az 500 dináros levonás az államvizsga nélküli tanítókat súlyosan érinti. Az érdekelte tanítók a közoktatásügyi miniszterhez szándékoznak fordulni a sérelem orvoslásáért. A régi, érdemes pedagógusokat érte leginkább ez az igazságtalanság, amely annál bántóbb, mert ezáltal hosszú gyakorlattal bíró, diplomás tanítók kisebb javadalmazásban részesülnek, mint olyan tanítók, akiknek esetleg még diplomájuk sincs.

— Revideálják az idegenek kiadott koncessziókat. Beogradból jelentik: A kereskedelmi minisztérium elhatározta, hogy az 1922 március 31-ike óta idegen állampolgároknak kiadott koncessziókat revízió alá veszi. Az ilyen koncessziókkal ugyanis számos visszaélés történt.

— A becskeréki és pancsevői választói névjegyzékek. Becskerekről jelentik: A választói névjegyzékeket kedden benyújtották a törvényszéknek, amely azokat verifikálás után visszaküldi a városházára. Pancsevő városa is benyújtotta a névjegyzékeket, amelyeken 5440 választó szerepel, ezek közül 950 új.

— A német nehézipar és a hirszol-gátlatás. Berlinből jelentik: A Wolff-féle híres távirati irodát a német nehézipar megvásárolta. Az iroda vezetésével dr. Kraemer néppárti képviselőt bízták meg.

— Ferradalom Hondurasban. Washingtonból jelentik: Hondurasban Gutierrez kormánya ellen, amelynek mandátuma lejárt, forradalom tört ki. Az elnökség egyik jelöltje saját magát kiáltotta ki elnöknek.

— Szabó Dezső büntetését hat hónapra szállította le a budapesti bíróság. Budapesti tudósítónk jelenti: Irodalmi, politikai és társadalmi körökben is nagy feltűnést keltett néhány hónappal ezelőtt az az ítélet, amellyel a budapesti királyi büntető törvényszék két évi fogházra ítélte Szabó Dezsőt »a magyar nemzet megbecsülése elleni vétség és osztályvizsgálat« vétsége címén. Felebbezés következtében az ügy a budapesti királyi ítélőtáblához került, ahol dr. Degré Miklós tanácsa kedden megkezdte az ügy tárgyalását. A tárgyaláson megjelent Szabó Dezső is védőjével, dr. Gál Jenő ügyvéddel. A tárgyaláson dr. Kéhler főügyész helyettes hangoztatta, hogy Szabó Dezső elhagyta tanári katedráját, hogy politikai fórumon izgat-hasson. A főügyész végül az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Ezután dr. Gál Jenő, Szabó Dezső védője mondott védőbeszédet. — Amikor Berzsenyi Dániel — mondotta a védő — odadörögte a nemzetnek: »Mi a magyar most? Rut szibarita ház« — senki sem vonta felelősségre. Így nem szabad Szabó Dezsőt sem felelősségre vonni azért, mert erős hangon dörög oda a magyarság hibáit. Az, aki elítélte Szabó Dezsőt, nem olvasta a műveit. Katona József, Kölcsey és Vörösmarty ugyanilyen hangnemben írtak. Aki új eszmékkel akarja felrázni a magyarságot, annak joga van korbácsolni, meg nem alkudni, ébreszteni. A bíróság Szabó Dezső büntetését hat havi börtönré szállította le. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő semmiségi panaszt jelentett be.

— Magyar-osztrák megegyezés a koronakövetelés ügyében. Budapestről jelentik: A magyar és az osztrák kormány megegyezést kötöttek a koronakövetelés ügyében. A megegyezés értelmében a devizaközpont legálisnak ismeri el mindazokat a követeléseket, amelyek osztrák arbitázsüzetekből származnak, de nem ismeri el azokat, amelyeket spekulációs célből vásároltak. Magyar részről az egyezményt ma aláírták.

A suboticei ügyvédjelöltek bálja. Az Ügyvédjelöltek Suboticei Szervezete február 23-ikán, szombaton este fél 10 órai kezdettel elite-bálat rendez a Bárány-szálloda helyiségében. Akik meghívóra igényt tartanak, szíveskedjenek ezt az Ügyvédjelöltek Suboticei Szervezete vizsgálmi bizottságának bejelenteni.

— Redukálják a jóvátételi bizottság személyzetének létszámát. Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság személyzetének hetven százalékát legközelebb elbocsátja. Ez az első lépés a jóvátételi bizottság teljes likvidálása felé.

— Nem működnek a szentai artézi kutak. Szentáról jelentik: A szentai artézi kutak már régóta elhanyagolt állapotban vannak. A város mindaddig semmiféle intézkedést nem tett, hogy a város legfor-galmasabb helyén álló hat hasznavehetetlen kutat rendbehozzák. Most a lakosság memorandummal fordul a városi tanácshoz, amelyben sürgősen kéri a kutak kijavítását.

— Időjárás. A budapesti meteorológiai intézet keddi jelentése: Változékony idő várható, helyenként csapadékkal, később hősüléssel.

— Milkó Izidor cikke a Nyugatban. A Nyugat most megjelent februári számát Babits Mihály két cikke vezeti be: az egyik az új magyar Shakespeare fordítási tervét adja, a másik a fiatal költői nemzetről szól. Közli továbbá: Iszó Miklós kiadatlan leveleit, melyhez Elek Artur írt bevezetőt. Legérdekesebb cikke a lapnak Milkó Izidor visszaemlékezése Vadnay Károlyról és a »Fővárosi Lapok«-ról. Kiemelendők még a lap tartalmából: Sárközi György: Csonka torony és száradó repkény (vers), Kosztolányi Dezső: Maupassant, Terescsényi György: Harmincharmadik (vers), Komjáthy Aladár: Ábránd és valóság (két vers), Ifj. Góth István: Clythe (novella), Peterdi István: Rövid Ima (vers), Székely Artur: Ady-émlékek. A »Figyelő« rovatban Kosztolányi Dezső, Schöplín Aladár, Harsányi Zsolt, Lóránt Mihály, Gonda Károly és Hevesy Iván irnak érdekes kritikai tanulmányokat. A lap ára 30 dinár és megrendelhető az Athenaeum könyv- és hírlapterjesztő vállalatnál Szubotícán.

— A zombolyai diákok és az impériumvátozás. Zombolyáról jelentik: A városi tanács hétfőn tartott ülésén elhatározta, hogy a városi gimnáziumban a tanév befejezése után is folytatják a tanítást, hogy a növendékek külön tanfolyam után román bizonyítványokat kaphassanak.

— Megszűnik a bécsi Atlantis-kávéház. Bécsből jelentik: A Schwarzenberg-téren lévő hatalmas Atlantis-kávéház a napokban bezár. A bérlők és a háztulajdonos között elmentétek támadtak és az Industrie-gesellschaft, amelyé a nagy háztömb, fölmondott a kávéház eredeti tulajdonosának és a bérlőknek. Pörre került a dolog, amely úgy végződött, hogy a kávéház tulajdonosa nyolc napon belül tartozik kiüríteni a helyiséget, mert különben karhatalommal lakoltatják ki és az alpereseket 25 és félmillió korona pénzbírságban és költségekben is elmarasztalja az ítélet.

— A tornyospusztai Gazdakör táncmulatsága. A tornyospusztai Gazdakör szombaton este táncmulatsággal egybekötött színelőadást tartott, amely minden tekintetben fényesen sikerült. A mulatság alkalmával a tragikus véget érő Gizingerné Csothy Julia emlékére, a Karácsony című öt felvonásos életképet játszották le, amelyet még az elhunyt G. Csothy Julia tanított be, de közbejött halála miatt az előadás elmaradt. A darab szereplői közül különösen Gizinger Lajos, Zabos Juliska, Gergely Ilonka, Tari Juliska, Pataki Piroška, Katona Ilonka, Kadvány Nándor, Homolya István, Kadvány Károly és Szokola Péter, a gyermekszereplők közül pedig Fekete István, Puszkás Bodó Tamás és Kadvány Imre tündek ki.

— Április elsején lesz a csongrádi bombamerényvők főtárgyalása. Budapestről jelentik: A szegedi bíróság április első felére tűzte ki a csongrádi bombamerényvők főtárgyalását.

— Álarcos bál a Bárányban. Róna Árpád vasárnap este rendezti fényesnek ígérkező álarcos bálját a Bárány-szálló télikertjében. A karnevál-est tiszta jóvedelmét az ingyen kenyér alapra fordítják. Jegyek elővételben a Városi kávéházban válthatók.

— Egy osztrák vasútvonalat betemetett a lavina. Bécsi távirat jelenti, hogy a máriacelli vasútvonalon hatalmas lavina zúdult le és Puchentubben állomás közelében betemette a vasúti töltést és a síneket. Mikor a lavina legördült, egy vonat ment arra s a hatalmas hótömeg feldöntötte a mozdonyt, a szerkocsit és egy személyvagont, de szerencsére senkinek sem esett baja.

— Vasúti tolvajok. Novicsadról jelentik: A novicsadi vasúti állomáson az utóbbi időben több lopás történt, amelyek tetteseit vasutasok személyében néhány héttel ezelőtt a rendőrség letartóztatta. A napokban újabb tolvajlásokra bukkantak rá. Az állomásra több vagon dohány érkezett, amelyből ismeretlen tettesek nyolc nap alatt 15 bála dohánnyt loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— A budapesti Pázmány-szobor kezéből kilopták a páztorbotot. Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt az Apponyi-téren álló Pázmány-szobor kezéből ismeretlen tettesek kilopták az acélből készült páztorbotot. A páztorbot feje, ami vastagon aranyozott rézből van, több millió koronát ér. A rendőrség megindította a nyomozást a kegyeletstörtő tolvajok ellen.

Ellopták a Pázmány-szobor páztorbotját

— Lásd a fenti naphírt —

A károsult panaszát az utókornak

A következőkben adom át:

— Még csak nem is üthetem páztorbotot! A tettesek nyomát.

dió.

— Lövöldöző legények. Gakovics Jován, Vojnic Antal, Vujevics Lojzica suboticei legények hétfőn délelőtt ittas állapotban betértek Temunovics Sándor vendéglőjébe, ahol Gakovics elővette revolverét és lövöldözni kezdett. A lövöldöző társaságot előállították a rendőrségre. Kiderült, hogy Gakovicsnak nem volt fegyvertartási engedélye. Gakovicsot 300, Vojnicot és Vujevicsot pedig 200—200 dinár pénzbüntetésre ítélték.

— Elsimult a szentai gazdakör válsága. Szentáról jelentik: A szentai gazdakör vezetősége — mint már a Bácsmegyei Napló megírta — a legutóbbi közgyűlésen felmerült nézeteltérések miatt, két pártra szakadt és a régi tekintélyes egyesület a felbomlás veszélye fenyegette. Most ebben az ügyben újabb tárgyalások indultak meg a két párt között, amely eredményre is vezetett és a vitás pontokon sikerült megegyezést létrehozni.

— Baromfitolvajok. Szentáról jelentik: A keddre virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték Márton János udvarába és nagymennyiségű baromfit loptak el. A nyomozás megindult.

A szentai kúsgazdák közgyűlése. Szentáról jelentik: A szentai kúsgazdák egyesülete 17-én tartja rendezési közgyűlést.

A suboticei zsidó Patronázs Egyesület folyó évi február 10-én, vasárnap délután fél 4 órakor a Bárány-szálló télikertjében változatos mulattató műsorral nagyszabású mesedélutánt rendez. Előadás után tánc lesz.

— A Narodna Banka és a becskeréki gyárosok. Becskerekről jelentik: A Narodna Banka kérdést intézett a Bánsági Gyáriparosok Szövetségéhez, hogy milyen feltételek mellett kívánja a szövetség a többibben sürgött hitelakció lebonyolítását. A gyárosok kedden gyűlést tartottak ebben a tárgyban és azt határozták, hogy részletes előterjesztést kérnek a Narodna Bankától.

Jókainé köteles elszámolni a Jókai-kiadások és filmek jövedelmével. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Jókai Mór hagyatékának tárgyalásánál az örökösök úgy egyeztek meg, hogy Jókai művei után járó mindennemű tisztelődíj egytized részét az író örökösök adták leányát, özv. Feszty Árpádné Jókai Rózát fogja illetni. Az elszámolásokat később félreértések támadtak, mire Fesztyné beperelte özvegy Jókai Mórnét. A járásbíró-ságon Jókainé ügyvédje kifejtette, hogy a tízedrés csak a »Jókai kiadás« után jár, ezt már megfizették az »Olcso Jókai« és a Jókai-filmek jövedelméből azonban Jókai Rózát semmi sem illeti, mert ez már a Révai-cég és Jókainé külön vállalkozása. A járásbíró-ság az Olcso Jókai után is elszámolásra kötelezte Jókainét, ellenben elutasította a filmjövedelemből való részesedés kérését. Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett. A törvényszéken Fesztyné ügyvédje kifejtette, hogy a filmesítés is az eredeti szerző joga s ebből most már nagyobb jövedelem folyik be, mint a regényekből. A törvényszék elfogadta ezt az érvelést és Jókainét minden jövedelem tizenöt nap alatti elszámolására kötelezte. Jókainának a táblához beadott felülvizsgálati kérelmét most elutasították, úgy, hogy Jókainé a jogerős ítélet után mindennemű tisztelődíjról köteles elszámolni Fesztynének.

A hánsági németek a németországi nyomor enyhítéséért. Bacskekről jelentik: A bánati németek, a bacsikai németekhez hasonlóan, akcióit indított a németországi nyomorgók megsegítésére. Az összegyűjtött természetbeni adományokat a napokban továbbítják a suboticei központi gyűjtő-bizottságnak.

Nagyszabású petroleum-panama Amerikában. Londonból jelentik: Az amerikai petroleum-panama a világtörténelem egyik legnagyobb botrányává női ki magát. Legsúlyosabbán Fall belügyi államtitkára kompromittálók az idáig fölmerült adatok, aki horribilis provizó fejében a teapot-damei olajmezőket bérbeadta a Sinclair Oil Compagny-nak és a Pan-American Oil Compagny-nak. Az olajtelepek bérbeadása teljesen önkényesen történt. Az állam idáig azért nem adta bérbe ezeket a telepeket, mert a flotta onnan fedezte olajszükséglete legnagyobb részét. Bérbeadásuknál az anyagi kár csak másodsorban jön tekintetbe, mert háború esetén az Egyesült Államokat katasztrófába döntheti, hogy nem rendelkeznek szabadon ezekkel a telepekkel. A panamában főként a republikánus-párt van érdekelve.

Ghandi szabadonbocsátották. Bombayból jelenti a Reuter-ügynökség: Az indiai kormány elrendelte Ghandi szabadlábrahelyezését. Az indiai főfelkelőkkel szemben Anglia eddig az erős kéz politikáját folytatta; Ghandi szabadonbocsátása, ami az angol munkáskormány műve, nagy hatást fog tenni Indiában.

Ami Önnek kell, az — Elsáfluid! Ez az igazi háziször, mely megszünteti fájdalma! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Donja, Centrál 185. sz. (Hrvatska).

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra utca 4. szám alatt, félemeleten, modern szépségápolás, arc- és bőrhám-ápolás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemölcsök, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítésű, kiváló hatású kenőcsök, púderok, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szemölcskenőcsök stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldjük.

SZINHAZ

Pillangó kisasszony. (A noviszadi színtársulat első vendéglátéka.) Számon sem tudjuk már tartani, hogy mikor halottunk Suboticán utoljára operát. Mindenképpen szívesen fogadjuk a noviszadi színtársulat vendéglátékát, mely végre megtöri ezt a hosszú siketséget s legalább emlékeztet arra, hogy virágzó zenei élet volt Suboticán. A mai bemutatkozás elég volt annak a megállapítására, hogy a noviszadi társulat komoly művész feladatot tűzött ki maga elé s azokat a rendelkezésre álló eszközökkel igyekszik megvalósítani. Természetesen nem kevés akadályt kell legyőznie. A suboticei városi zenekar szolgáltatta a zenét — próbák nélkül, aminek az volt a következménye, hogy a különben jeles és invenciózus karmester nem ismerte a zenekart, a zenekar pedig a kottákat. Ez az állapot többször újratelést támasztott a színpad és zenekar között, mely olykor nyílt szakadással fajult. A szereplők kivétel nélkül képességtük legjavát szolgáltatták s igyekeztek a szegényes színpadon is illúziót kelteni. A természet zsufoltság megtöltő közönség lelkesen tapsolt a Csocseszán szerepét éneklő Adamovič asszonynak, a friss hangú Vrbaniac-nak, aki Pin-kerton szerepében mutatkozott be, Maržince-nek, a fáradhatatlan karmesternek s az előadás valamennyi szereplőjének. A színház természetesen nemzeti színpadként tekintet nélkül töltötte meg zsufoltság a közönség, bizonyoságot nyújtva arra, hogy a kultúra megbecsülésében mincsenek nemzetiségi különbségek. A noviszadi színtársulat komoly kulturmunkájának támogatásából nem is szabad nemzetiségi kérdést csinálni. Végére is nem lehet az államot alkotó szlávoktól a magyar színpad támogatását kívánni, ha a magyarság a szerbek színházi kultúráját nem támogatná.

Drótostót. A suboticei színházban szerdán este Leher operettje Drótostót kerül színre. A darab főbb szerepeit Olivieri (Szura), Klemencsics (Pfefferkorn), Krancsevics (Janko), Dubajics (Milos) Odric (Glepler bádogos) játsszák. A noviszadi társulat második előadása iránt nagy az érdeklődés.

SPORT

Amerika nyerte az olimpiai siugrást. Chamonixból jelentik: A VIII. olimpiász utolsó téli versenye a futásból és ugrásból álló siverseny volt, amelyet nagy meglepetésre nem a favorizált norvég siutók nyertek meg, hanem Hagen amerikai versenyző. A siutás 18 kilométeres pályán át vezetett, 24-en álltak starthoz, köztük 4 magyar is és pedig Szepes Béla, Szepes Gyula, Háberl Aladár és Déván István. A versenyzőket félpercenként indították utnak. A versenyt befejező ugrás a norvég Oker-nek sikerült legjobban, mert meghaladta a 47 métert, Hagen az ugrásban is nagy eredményt ért el, mert csak néhány centiméterrel maradt Oker mögött.

Az egész téli olimpiász nagy attrakciója a siugrás volt, amelyben 52 versenyző indult. Az első ugrásban 13-an túlugrották a 40 métert. Legjobban a finn Thams és az amerikai Hagen ugrott (49 méter). Harmadik a norvég Bonnat lett 47.5 méterrel. A második kísérletben Hagen túlugrotta az 50 métert, míg Thama csak 49 métert ugrott. Végered-

ményként olimpiai győztes Hagen (Amerika lett 99 méterrel, második Thama világbajnok 93 méterrel, harmadik Bonnat (Norvégia) 96 méterrel).

A verseny befejezése után Thams és Bonnat beigazolták nagy klasszissukat azzal, hogy 57 méteres ugrásokat csináltak.

Elhalasztották a suboticei Alsővetségi ülést. A suboticei Alsővetségi bizottságválasztó ülést, amelyet kedd délutánra tűzték ki, csütörtökre, február 7-ikén délután 6 órákor fogják megtartani a Nemzeti szálló külön termében.

TÖZSDE

Noviszadi terménytőzsde, február 5. Irányzat lanyha. Buza bacsikai 337.50—340 dinár, szeréni 335 dinár, bánati 337.50 dinár. Zab 247.50 dinár. Ó-tengeri 257.50—260 dinár, március-áprilisi 260—262.50 dinár, április-májusi 262.50—250 dinár, fehér tengeri 310—311.50 dinár, Bab fehér 660—665 dinár. Liszt 0-ás G. 540—545 dinár, 2-es 470—474 dinár, 5-ös 410—420 dinár, 6-os 325—335 dinár. Korpa 170 dinár.

Beograd, február 5. Zárlat: Amsterdam 31.85, Bécs 0.1205—0.1203, Brüsszel 358—357, Genf 1489—1485, London 369.75—369.50, Milano 373—372.50, Newyork 85.60—85.50, Páris 400—389, Prága 248—247.50, Szófia 61.50—60.50.

Zürich, február 5. Zárlat: Newyork 574.50, London 24.72, Páris 26.60, Milano 25.15, Prága 16.66, Budapest 0.0200, Beograd 6.75, Bukarest 2.95, Szófia 4.15, Bécs 0.0081 háromnegyed.

Budapest, február 5. A devizaközponti hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 398—420, Bukarest — Lei 169—181, London 1299000—139900, Angol font 130100—140200, Newyork 31450—34750, Dollár 32600—34900, Páris 1515—1615, Frank 1530—1640, Prága — Szokol 941—1011.

Értéktőzsde. A tőzsde szilárd. Egyes vezető papirokban tíz százaléknál nagyobb emelkedés mutatkozott, különösen bank- és malompapirokban. A spekuláció vásárlásai folytán az árfolyamok nyitáskor emelkedtek. **Árfolyamok** (ezer koronákban): Angol-magyar 102, 4 ezer koronákban): Bankok: Angol-magyar 102, Bosny. agrár 56, Földhitelb. 543, Hazai 280, Szlavon jelz. 45, Lloyd-bank 23, Cseh iparb. 21, Magyar Hitel 719, Jelzáloghitel 140.5, Leszámitoló 119, Olaszbank 34.5, Mercur 31, Osztrák Hitel 194, Keresk. bank 1594. **Takarékpénztárak:** Belvárosi 47, Egyes. főv. 240, Ált. takaréki 255, Moltár 230, Pesti hazai 4725. **Biztosítók:** I. Magy. Bizt. 8250, Fonciére 365, Jég 230. **Malmok:** Backmalom 91, Borsod-moskolci 141, Concordia 67, I. bpesti gm. 135, Gizella 66, Hungária 142, Királymalom 41. **Bányák és téglagyárak:** Beocsini 1325, Borsodi 168, Cement 115, Szászvári 475, Kohó 1075, Istvántégla 52, Kőb. gőzt. 195, Drasche 360, Magnezit 3500, Aszfalt 56, Ált. köszénb. 3215, Salgó 718, Ujlaki 280, Urikányi 980. **Nyomdák:** Athenaeum 270, Franklin 242, Globus 66, Kunossy 31, Pallas 70.5. **Vasművek és gépgyárak:** Coburg 53, Gróf Csáky 30, Ganz. gép 178, Fegyver 1525, Frankl 144, Ganz Dan. 4950, Ganz vill. 2475, Hoiherr 170, Kistarcsai 128, Láng 182, Lipták 19, Magyar acél 342, Rimamurányi 140, Roessemann 85, Schlick 108, Mérleg 33. **Különtéle vállalatok:** Ált. gázító 16.5, Ált. légszusz 970, Béni 18, Baróti 10.25, Bóni 94, Danica 132, Diana 15, Dorogi 25, Délicukor 630, Czimmer 8.5, Égisz 56, Izzó 815, Horvát cukor 840, Gyapintószó 72, Részvényserf. 177, Temesi szesz 115, Fővárosi sör 36, Mútrágya 253, Juta 175, Karton 96, Klein 11, Keleti 47, Klotild 140, L. getszan. 28, Magyar Cukor 4000, Östernel 295, Pamut 345, Szalámi 21.75.

Mezőhegyesi cukor 388, Interexim 35.5, Phöbus 48, Szakra 78, Szeg. kend. 370, Telefon 243, Temesi sör 140, Unio színház 30. **Faipari vállalatok: Mercuria 7, Guttman 895, Hazai fa 180, Hoi fa 14, Malomsoky 19.5, Ofa 595, Szlavónia 95, Nacsi 2425, Viktóriai but. 10. **Közlekedési vállalatok:** Adria 850, Közuti 36, Déli vasút 108, MFTR 448, Nova 155, Államvasút 475, Tröszt 135.**

Utótőzsde. Zárlat után is szilárd maradt az irányzat. A forgalom nem vesztett élénkségéből. Az összes piacokon sűrű üzletkötés fejlődött ki.

A Ganz-Danubius az utótőzsdén érte el legmagasabb 4,950,000 koronás árfolyamát. A nyomdapiac is mozgalmas maradt.

Heti kölcsönpénz a csütörtöki kasszára 1—1.25 százalékon (áru) fordult elő.

SILD JÓZSEF

férfi és női kalapipar
SUBOTICA

Ceizke-piac

Mindennemű kalapokat fest,
tisztít és átalakít a legújabb
divat szerint.

MŰLABAK
MŰKEZEK
EGYENESTARTOK.
SCHÖNBRUNN SUBOTICA
AŠIČKA ULICA 5. SZÁM. — TELEFON 2—75.

RATRIA

szérumtermelő
intézet

Subotica
Telefon 60.

Szállít mindennemű
szérumot
és oltóanyagot.

Biztosan körmegeállapítás
és felvilágosítás.

Mindennemű új és használt
zsakok, zsinetek,
ponyvák, kötőanyagok,
jutaszövetek, szalma-
toltszakok

legelőcsöbbsen beszereszhetők

Schossberger i Hered

zsak-, ponyva-, zsinetgyártó, kereskedő
cégnél NOVISAD, Futoski put 13. sz.
(az udvarban) Telefon 531.

Sürgőny cím: HESS AN NOVISAD.

Saját villanyerőre berendezett zsak-
kikészítő telep. Használt zsakok
a legmagasabb áron vétetnek. —
Külön osztály: minden nagy-
ságu ponyvák kiköcsönzése.

„MARIO LA” arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTÉR.

Óvás!

Tudomásomra jutott, hogy cégem nevében egyes ügynökök, különösen Novisad és környékén, dombornyomdai, litografiai és üzletkönyv rendeléseket vállalnak, amit jó drágán megfizettetnek maguknak és azokat nem hozzám, hanem olyan másodrendű cégeknek adják, akik azt nem képesek tökéletesen elkészíteni. A rendelő csak a szállításhoz veszi észre, hogy drága pénzéért silány munkát kapott. Jóakarattal figyelmeztetek mindenkit, hogy csak az van jogosítva nevemben munkát vállalni, akinek cégfelírásommal ellátott rendelőkönyve vagy írásbeli meghatalmazása van — és így mindenki saját érdekében cselekszik, ha ennek felmutatását kéri az ügynök uraktól — vagy rendeléseit közvetlenül hozzám juttatja. Teljes tisztelettel

Tvornica Trgovačkih Knjiga i Karton Kutija
Litografija — Štamparija.

ERNESTA FIŠERA, SUBOTICA

Pašićeva ul. 9 — Telefon 62. 758

VÁSÁROLJON

a **REITTER DROGERIABAN**
mert a legszolidabban és legpontosabban kiszolgálják.

Mindennemű pipere és háztartási cikkek nagy raktára. 9756

Nyilatkozat.

Mint hogy az 1924. január 30-ki kelettel. A. Mamuzić aláírással megjelent nyilatkozat félreértésre adhat okot, tévedések kikerülése végett értesítjük a védő közönséget, hogy A. Mamuzić cég a Fortuna vállalatnak kizárólag a könyvraktárát vette meg és azt saját neve alatt fogja folytatni, míg a Fortuna vállalatnak minden egyéb osztálya továbbra is Ingusz Sándor kizárólagos tulajdonában marad és azt „Fortuna“ bej. cég alatt tovább vezeti.

Subotica, 1924. február 1.

A. Mamuzić
Ingusz Sándor.

750

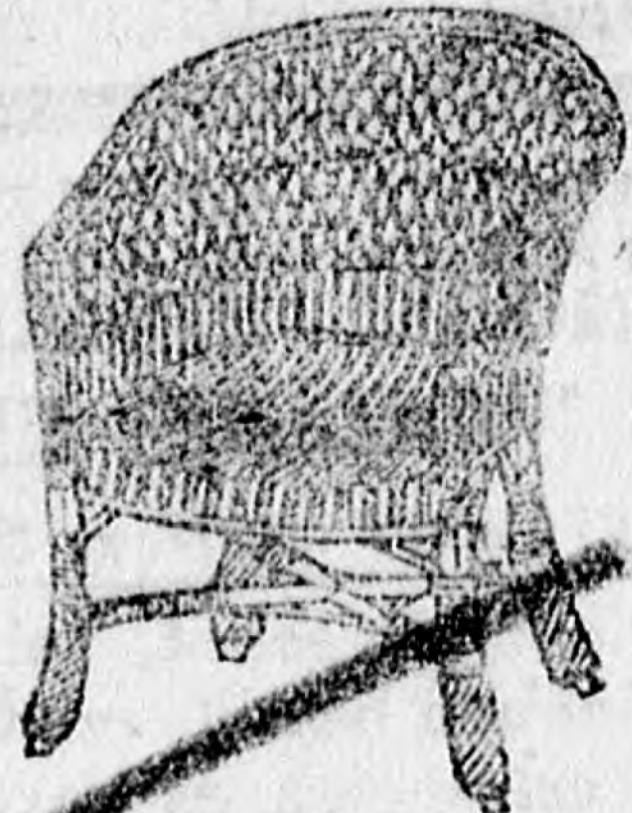
FÉRFI SZABÁSZATI TANFOLYAM.

Az érdekelteket értesítem, hogy febr. 10-én kezdődő szabászati tanfolyamra jelentkezőket felveszek.

A tananyag husz különféle kelméből, 5 nadrágból, 5 mellényből és anatómiai magyarázatból áll. Jelentkezni lehet febr. 10-ig, hol bővebb értesítéssel is szolgálok.

FUTÓ TAMÁS szabó mester
II. kör Milankova ul. 6. (A posta és Jugo-Bank közötti utcán haladva 5-ik sarok).

Mindenféle festett és lakirozott kosárarú piaci táskák, kézi koffer, utazó kosár, fonott butor a legfinomabb kivitelben kapható:

SCHNEIDER MIHÁLY
kosárarú és fonottbutor gyárában
VRŠAC, HUSARSKA ULICA 33.

SZIVÓGÁZMOTOR-
tulajdonosoknak ajánlunk I. száraz villázott

FASZENET

legolcsóbb napi ár mellett szállítási szerinti szállításra

DANICA FAIPAR OSIJEK

Desatičina ulica 27. — Telefonszám 404.

A LAKÁS LEGSZEBB DISZE

A KÉP

Eredeti művészi olajfestmények a

„KURIR“

könyv- és műtárgyak kereskedésében
Subotica, Vilsonova ul.

WEITZENFELD és TÁRSA
SUBOTICA (BÁCSKA)

Táviratcím: KENDERIPAR

Iroda: Városi bírpalota

Tel.: Sental put

Alapítva: 1902

Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butorhuzatok. — Patent moquette rudak.

Ajánl:
lőpécseket,
tűző- és kerti
tűzőket, új lisztes,
gabonás, gyapju-, toll-, komló-
és szalmazsákokat, matrac- és roletta-
szöveteket jutából és lenből, mindennemű
házi vasznat, zsinort, kötelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölcsönzés!

URASÁGI JUHOKAT
és BÁRÁNYOKAT

minden mennyiségben a legjobb árakon

vásárol és a helyszínen átvéteti

E. VAJDA, ČAKOVEC

Muraköz, Jugoszlavija. Táviratcím: Vajda Čakovec.
Interurbán telefon 59., 3. és 4. 817

BLAU és LUKÁCS
ELEKTROTECHNIKAI GYÁR
BUDAPEST

Vojvodinai vezérképviselőt és gyári elnököt

„VOLTA“ műszaki és villamossági r.t.
Veliki-Bečkerek.

KANADA

és más tengerentúli államokról utazásokat ad. Személyesen ingyen. Levélben 20 din. (bélyeg ellenében)

BIRU „AMERIKA“

Novisad, Kralj Petra ulica 11. (Telefonszám 25.)

„MAJDAN“

Boška Vujčića 21. Telefonszám 122.

Ajánl minden mennyiségben vagon-tételekben és kicsinyben: trbovljei különleges szenet. Kályhafűtésre karvini szenet és osztrai kokszot a legolcsóbb napi árakon.

NADMLINARA

koji je potpunom vješt finoj i muškoj meljavij tražimo. Cj. ponude sa prijepisima svjedočaba i naznakom platevnih zahtjeva molimo na

Koprivnički Paromlin D. D.
Koprivnica.

25 lóerős fekvő

STABIL GŐZGÉP

(286 mm. cylinder átmérővel és 450 mm. löket-hosszal) és egy Schlick-Nicholson gyártmányu

CORNWAL GŐZKAZÁN

9 atmosféra nyomásra, 40,5 m² tüzfelülettel, mindkettő kifogástalan állapotban ELADÓ. Megtekinthető a Cigljana i Gradjevinsko Poduzeće d. d.-nél Vel.-Bečkereken. Iroda: Vojvoda Misića ul. 6., hol kívánatra bővebb felvilágosítással szolgálnak. 816

FRIEDMANN MÁRKUSZ

villanyfelszerelési és mechanikai vállalata
Subotica, Paja Kujundžić ulica 18. Telefon 172.

KÉSZIT és JAVIT

mindennemű villany, erőátviteli és szállodai csengőberendezést, jelző csengőt stb. Villamos égők minden nagyságban gyári áron

villanyyszerelési cikkek

a legolcsóbb napi árban kaphatók nagyban és kicsinyben. — Ajánlattal és tervrajzzal készséggel szolgál teljesen díjtalanul.

ELADÓ

nagyon jó karban levő, a Nicholson gyárban 1905-ben gyártott 300 HP.

GŐZGÉP

mely egy 320 amp. 540 voltos váltóáramu **dinamógéppel (Generatorral)**

van közvetlenül összekötve. Azonkívül ugyancsak eladó a Nicholson gyárban 1907-ben gyártott

2 GŐZKAZÁN

10 atmosféra nyomású és egyenként 112 m² hőfelületű Bouillier kazánok.

Az említett gépek és kazánok minden javítás nélkül azonnali használatra alkalmasak. A fenti géppálya erősebb gépekkel való kicserélése miatt adatik el és a rendes gyárium mellett villanyvilágításra is alkalmas. — Bővebb felvilágosítással szolgál

ELSŐ HORVÁT TAKARÉPKÉNTZÁR
IPAROSZTÁLYA ZAGREBBAN.

„VULKAN“

Industrija slamnikov in klobukov
Subotica, Štrosmajerova ulica 20. (Halpiac).

Gyárt mindennemű női szalma- és nemezkalapokat nagyban és kicsinyben.

Tavaszi szezonra rendeléseket már most elfogadok.

9756

február 4-től
hétfőtől-
február 6-ig
szerdáig

Litka

LENGYELVÉR

II-ik rész. Eschtruth Natália világhírű regénye után
Főszereplők:
Bojda Juci, Petrović Szvatizlav, Lóth Ila, Szécsi J.

FOGLALKOZÁS

Intelligentes deutsches
Fräulein wird zu einem
kleinen Kneben gesucht.
Advokat Dr. Wilhelm Su-
botica, Aleksandrova ul. 4.
773

Tisztelettel értesitem a
hölgyközönséget, hogy női
kalapiprototemet kézimun-
kákkal is berendeztem. El-
vállalom egész kelegyek
összeállítását a leggye-
zeubből a legdiszertebbik.
Fűlkék, gobleinok, minden-
féle kézimunkák kapha-
tók. A legmodernebb elő-
nyomdám van. Szíves
pártfogást kér Beer Bözsi,
Uri-kaszinó épület. 829

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, elkelez
és galvanizál:
KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK,
a fűtőszekréni palota mellett.
TELEFON SZÁM 760

Suche ein deutsches Kin-
derfräulein zu 2 Knaben.
Adresse in der Adminis-
tration. 822

Volt főtisztviselő, magyar
és szláv nyelvtudással
erős munkatérő, pénzü-
gnyelvi vagy más üzleti
állást keres. Cim a kiadó-
ban. 814

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbétűs és olvasó
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din, negyedévre 135 din.
Kérdésekükhöz válaszoljuk melléklettel.

Filmünköt kiadunk vi-
déktereknek is. Filmkészítő
és tanulóanyagok felvétel-
nek Gulyás-rovarek kézi-
munkaüzletében, Zrinjski
trg. 818

Jegygyűrűk
és menyasszony-
ajándékok a legkisebbben
kaphatók
Á D Á M
ékszerésznél Subotica
Rudics u. 6.
Tört aranyt a legkisebb
fizeték. 843

Gépezet keresünk, aki
szívógázmotor kezelését
teljesen érti és aki ilyen-
nél hosszabb ideig műkö-
dött. Villagyőztesítéshez
érték előnyben részesül-
nek. Ajánlatok Jakov
Berger elektricni mlin
cimre küldendők. 825

Gyakornok, lehetőleg gya-
korlattal, felvételnél illes-
gyógyászati. Ugyan-
ott munkatérnyok is fel-
vételnél. 811

Gépezet a szívógázmotorok
kezelésében hosszabb gya-
korlattal eső bizon. itva-
nyokkal azonnali belépésre
kerestek. Cim a kiadóban

Szakképzett gépezet állást
keres azonnali belépésre.
Elvállal fűrésztelés, malom
vagy bármilyen fagy-
munkát. Gépezetelésében
és műhelymunkákban nagy
gyakorlattal bír. Cim: özv.
Morvay Gyuláné, Novi-
bečej. 453

február 4-től
hétfőtől-
szerdáig

Körző

Az örvény szélén

filmjáték 6 felvonásban. Főszereplők: And Eegde
Nissen, Alfons Frieland, Walter Jansen.

Jelmez, selyemből, nő ré-
szére, eladó. Cim a kiadó-
ban. 837

Keresünk mezeiteltre egy
600-as dupla sima hen-
gerszék. — Ugyanott
eladó egy 450-es dupla
sima hengerszék, vas-
szekrényes. Jakov Berger
elektricni mlin, Subotica.
82

Három kapa gyűjtésös
a Sand-pályánál, vete-
ménynek vagy házhelyek-
nek is alkalmas, kapán-
ként is azonnal eladó. —
Bővebbet Bözsi szabónál,
városi zenede épületében.
804

Szenaprés eladó, teljesen
jó karban. »Gonát«, Hoff-
herr és Schrantz-gyárt-
mány. — Pality Rudolf
Horgos, nagyvendéglő. 780

Eladó két darab kabál-
kötőgép Foglari Jánosnál,
Stari-Bečej. 803

Egy ház, nagy terekkel,
nagy magtárral, úrska uli-
ca, volt Tub-uca 6. sz.,
eladó. Felvilágosítás ad
Gergics Antal, barátok-
temploma mellett, 6. szám
519

SZODAVIZET
legkisebb mennyiségben
gyári áron szállít házhoz
bárkinél. Johanna szik-
vizgyári Subotica. Telefon
532 193

KÜLÖNFÉLE

Gépezet és cséptolaj-
donosok zsebnitára is-
mét megérkezett a Kurir
könyvkiadóvállalatnál Su-
boticára, ahol 20 dinárért
megrendelhető. 796

Uj zongorák megérkeztek
Angol és bécsi szerkezet-
tel, remek hanggal. Wirth,
Arszte Produktiv, Stingl,
Dör Lira, Laubberger gyárt-
mányok kaphatók. Olcsó-
ban, mint bárhol. Részlet-
fizetésre is. Kain hangsze-
rész, városi székház. 7451

Ha jó és olcsó
KARPITOS
munkát akar, forduljon
Nagy Gyula kárpitoshoz

Sokféle kárpitos munkát, javi-
tásokat és paplanokat készít.
Eladó egy antik gyöngyhá-
s betétes szalon garat-
tura. — további gyönyörű új
ebédő, mokeit divány, székek
és egy használt bőr kinyu-
gattura. 8974

Kiadó Subotica központ-
ián kvári raktár, iroda di
Blumnál, esetleg eladom.

Gummibélyegzőt bármil-
lyen nyelven készíti. Mol-
nar József Subotica, Fran-
kopanska u. 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfordá.

SIPOS és FIAI BUTORKÉSZITŐK SUBOTICA

Sencanski put 3 szám.

Minden e szakmába vágó munkák rajzszertat megrendelhetők a mi stílus

BUTOROK

üzlethozrendezések, portálok stb. Pontos jó munka! — Alapított 1860-ban
Árajánlatokat gyorsan és díjtalanul vidékre is eszközölünk. 101

HUZALOK
ZSINÓROK, — KÁ-
BELEK — AZ ÖSSZES
SZERELESI ANYAGOK — IZZÓ-
LÁMPÁK — VILLAMOS FŰTŐTESTEK
VASALÓK — CSILLÁROK — VENTILÁTOROK

Kralja Aleksandra ul. 17 **RELAYS** Kralja Aleksandra ul. 17

NOVISAD RELAYS NOVISAD

ELEKTROMOSSÁGI GYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KOMPLETT CSÉNGŐ- és TELEFONKÉSZÜLÉKEK
ZSEBLÁMPÁK — ÁRAMMÉRŐK — MŰSZE-
REK — VILLAMOSTELEPEK TER-
VEZÉSE, ÉPÍTÉSE — MOTO-
ROK, DINAMÓSZÉN-
KEFEK — STB.

Beogradi ügyvéd

TELEFON: 614
2704

DUŠAN D. PERUNČIĆ
volt bíró
és főszolgabíró (főispán)

Ideiglenes suboticiai működése
alatt nagy sikert ért el. Allandó
ügyvédi irodáját Beogradban,
Knjeginje Ljubice u. 9. broj 9.
Knež Mihajlova u. 10. és a Ritz
közében megnyitotta. Elvégez
Beogradban minden bírói és köz-
igazgatási ügyet gyorsan és
pontosan, különös sikerrel vég-
kijárási ügyeket, továbbá min-
den más ügyet. **pénzügy-
nizsteriumnál, az agrárhivata-
latnál, a szociálpolitikai mi-
nizsteriumnál** (lakás és ut-
levél ügyekben). Ügyvédi kar-
társainak bármely beogradi
ügyben levéllileg és telefonice
mindenkor rendelkezésre állók.

VELIKI BECSKEREKI MALOMÉPÍTŐ R. T.

(A. D. za PODIZANJE MLINOVA)

TELEFON: 264 ALAPITTATOTT 1921-ben Távirat: »Mühlenbau«

Elvállalunk új malomépítéseket, teljes és részleges
átalakításokat legjobban bevált rendszerünk alapján.
Hengerek csiszolása és javítása.

Gyártunk mindenemü malomgépeket, székelt és minden szükséges berende-
zési tárgyakat, legrovidebb szállítási határidőre és legkedvezőbb feltételek mellett.

Allandóan raktáron mindennemü **GÉPEK, HEN-
GERSZÉKEK és »METEOR« MALOMKÖVEK.**

Pennállásunk óta berendeztünk 20-nál több helyi kereskedelmi és vámmalot (napi fél vagon-
tól 12 vagonig terjedő teljesítőképességgel), mely munkáink a legszébb eredményeket igazolják.
Kivánságra árjegyzékkel, referenciákkal, tervezetekkel és mérnöki kalkulációkkal szolgálunk

FORD-TRAKTOR

SZÁNT, HAJT, VONTAT
PETRÓLEUMMAL

Legolcsóbb gazdasági erőgép.
A világ minden részén elterjedve. Előszörű
referenciák a legnagyobb gazdaságokból.

Autorizált
képviselője: **HALTENBERGER VILMOS**
Budapest, VI., Nagymező-u. 19. Sörgőzde: Párisban Budapest

A Ford-Traktorok behozatala és szállítása körül felmerülő időrabló nehézsé-
gekre való tekintettel a tavaszi szántófelkészítés szükséges traktorok megrendelését
már most kérem eszközölni, hogy a szárazgövi időre rendelkezésre állhassanak